

— JAARVERSLAG 2017 —

PIONIERSPLEK DE PELGRIM

Jaarverslag 2017 Pioniersplek

De Pelgrim

Ruimte voor zingeving en spiritualiteit

De Pelgrim

Frans Halsstraat 3
2712 JS Zoetermeer

T 06-81430742

E info@depelgrimzoetermeer.nl

W www.depelgrimzoetermeer.nl

1. Inleiding

Op zondag 5 maart 2017 is pioniersplek De Pelgrim in een volle Pelgrimskerk aan de 1^e Stationsstraat te Zoetermeer officieel van start gegaan. Tijdens de hiertoe speciaal georganiseerde viering is de samenwerkingsovereenkomst getekend door alle samenwerkingspartners. Vertegenwoordigers van de Protestantse kerk Nederland, de voorzitter van de algemene kerkenraad van de Protestantse Gemeente Zoetermeer (PGZ), de voorzitter van het college van kerkrentmeesters van de PGZ, de voorzitters van de drie wijkkerkenraden Pelgrimskerk, De Oase en De Regenboog, alsmede vertegenwoordigers van het pioniersteam zetten daarbij hun handtekening. Pionier Maarten Goossensen, aangesteld per 1 maart 2017, werd samen met de andere leden van het pioniersteam tijdens de feestelijke viering ingezegend. Maarten kon voor 0,33 fte aangesteld worden voor een periode van 3 jaar door subsidies van de Protestantse Kerk Nederland, de Maatschappij van Welstand en de Protestantse Gemeente Zoetermeer. Zonder deze subsidies hadden we geen pioniersplek kunnen opstarten.

In de twee voorafgaande jaren is hard gewerkt aan de voorbereiding van deze nieuwe pioniersplek in Zoetermeer. Het initiatief is ontstaan in de Taakgroep Missionair werk van de Regenboog, de Oase en de Pelgrimskerk (POR). Adviseur van deze taakgroep, ds. Dick Sonneveld, heeft daarbij een belangrijke rol gespeeld. In de taakgroep was geconstateerd dat er in Zoetermeer belangstelling bestaat voor spiritueel getinte activiteiten vanuit een Christelijke, oecumenische achtergrond. Zowel bij mensen die lid zijn van de PKN of andere kerken, maar het spirituele karakter in de erediensten veelal missen, als bij mensen buiten de kerk, voor wie zingeving een belangrijk aandachtspunt is. Daarbij wordt gemikt op zowel jongeren als op ouderen.

Citerend uit het pioniersplan:

“Op veel plaatsen worden nieuwe vormen van kerk-zijn gecreëerd, uitgaande van de missie om mensen aan de rand of buiten de kerk, die met een aantal levensvragen zitten en zoeken naar zingeving, te inspireren. De bron van deze missie vinden we in de Bijbel, onder andere in de boodschap van Jezus Christus en de inspiratie vinden we in de Heilige Geest. In ons plan wordt aangesloten bij de constatering dat ook in Zoetermeer veel mensen wonen die geïnteresseerd zijn of kunnen worden in deelname aan activiteiten, die in een centrum voor bezinning, bezieling en meditatie worden opgezet.”

Na 10 maanden kunnen we stellen dat er veel gebeurt in De Pelgrim, maar ook dat er nog volop ontwikkeling is. In dit jaarverslag wordt ingegaan op het proces dat de pionier samen met de stuurgroep en het pioniersteam doorloopt. Aangevoeld wordt dat er ten opzichte van de oorspronkelijke plannen, vastgelegd in het pioniersplan, nieuwe plannen zijn bijgekomen en dat de deelnemersgroep groter is geworden dan aanvankelijk gepland. Ook de organisatorische kant wordt belicht en er wordt verantwoording afgelegd v.w.b. het financieel beheer van De Pelgrim. We kunnen nog niet stellen dat er nu al een nieuwe hechte geloofsgemeenschap is ontstaan, maar wel dat het bruist in deze pioniersplek.

2. Organisatie

De oorspronkelijke groep initiatiefnemers van De Pelgrim is opgesplitst in twee groepen: de stuurgroep en het pioniersteam. Op dit moment (januari 2018) zijn de volgende mensen hierbij in actie:

De stuurgroep bestaat uit ds. Carina Kapteyn (voorzitter), Henk van Zuilekom (secretaris), Jan Blankespoor (penningmeester), Maarten Goossensen en Hans van der Bilt (leden vanuit het pioniersteam).

Het pioniersteam bestaat uit: Maarten Goossensen (voorzitter), Hans van der Bilt, ds. Dick Sonneveld, Sandra Hermanus, Gerda Griffioen, Matthé Vermeulen, Joke Westerhof en Piet Keus.

Het pioniersteam komt niet alleen bij elkaar voor het bedenken, coördineren en uitvoeren van nieuwe activiteiten, maar neemt ook deel aan de door de PKN georganiseerde pionierstrainingen.

De pionier Maarten Goossensen wordt vanuit de PKN begeleid door Miriam Bierhaus.

In het pioniersplan (geïntegreerd in de samenwerkingsovereenkomst met de PKN) werd nog uitgegaan van activiteiten voor 5 doelgroepen:

- de Taizé-groep: Jongeren, die jaarlijks met de Taizé-reis meegaan
- de Pelgrimagegroep
- de Meditatiegroep
- de World Servantsgroep
- de Vegan-church-koken-groep

Begin 2017 is hier nog een groep bijgekomen: de Zoetermeerse afdeling van de stichting Present. Present biedt ondersteuning door vrijwilligers aan mensen die hulp nodig hebben bij het verrichten van werkzaamheden in huis en buitenshuis. Ook worden vrijwilligers ingeschakeld bij recreatieve activiteiten zoals rolstoelwandelen. Gedoeld wordt op mensen die deze hulp niet of nauwelijks kunnen betalen of door eenzaamheid, ziekte en/of handicap behoefte hieraan hebben, kwetsbare medemensen dus. De vrijwilligers, die zich hiervoor inzetten doen dit vanuit hun belangstelling voor zingeving. Voor het werk van de Zoetermeerse afdeling van de stichting Present is een coördinator aangesteld voor 0,2 fte. Deze coördinator wordt vrijwel volledig gesubsidieerd door de gemeente Zoetermeer en heeft, als samenwerkingspartner van De Pelgrim, onderdak gekregen in het kantoor van De Pelgrim voor één dag per week.

De pionier Maarten Goossensen onderscheidt, daarin gesteund door de stuurgroep, de activiteiten die in De Pelgrim plaatsvinden in drie groepen vanuit de functie van de pioniersplek:

- vertrekplaats (voor Pelgrimages bijvoorbeeld)

- wijkplaats (voor meditatie, kleinschalige vieringen (Taizé), stilte en retraite). Maar ook een plaats om naar uit te wijken voor hulpzoekenden en mensen die geestelijke begeleiding wensen
- werkplaats (doe-activiteiten, zoals schilderend mediteren, een veganistische kookcursus of voorbereiding van het werk van de World servants).

De stuurgroep vergadert niet alleen over organisatorische zaken, maar wil ook het pioniersteam bijstaan. Bij het overleg in de stuurgroep is altijd een lid van het pioniersteam aanwezig. De stuurgroep komt vrijwel elke maand bij elkaar, net als het pioniersteam. In het pioniersteam is in het startjaar, naast praktische zaken, veel tijd besteed aan het gesprek over de drijfveren en de missie. Dit heeft de onderlinge betrokkenheid sterk vergroot. Een steun in de rug daarbij was het bijwonen van de pionierstrainingen van de PKN. In mei en september bezocht het pioniersteam de trainingen. Deze werden ervaren als zeer zinvol en stimulerend.

De Pelgrim heeft vanaf de aanvang in maart 2017 een aantrekkelijke website (www.depelgrimzoetermeer.nl) en er wordt regelmatig een nieuwsbrief verspreid aan alle betrokkenen en geïnteresseerden. Bij de activiteiten kunnen de deelnemers aangeven of ze deze nieuwsbrief willen ontvangen. Ook op de website kan men dit aangeven.

Zeer recent (15 januari 2018) is Stichting De Pelgrim opgericht (www.stichtingdepelgrim.nl). Dit is een stichting die zich ten doel stelt fondsen te verwerven om projecten die in het kader van De Pelgrim worden georganiseerd financieel mogelijk te maken. Het stichtingsbestuur bestaat uit:

Frits von Meijenfeldt (voorzitter), Henk van Zuilekom (secretaris), Jan Blankespoor (penningmeester), Carina Kapteyn (lid) en Bert Hartsuiker (lid).

Al met al zijn er veel vrijwilligers actief in De Pelgrim. Zeker moet ook de pastor van de Pelgrimskerkgemeente genoemd worden: Marga Schipper-Boven. Zij is één van de organisatoren van de bijeenkomsten Christelijke meditatie. Ook de overige pastores van de POR-combinatiegemeente (ds. Carina Kapteyn en ds. Dick Sonneveld) zijn nauw als vrijwilliger (èn als professional!) bij De Pelgrim betrokken. Zij doen dit voornamelijk in hun vrije tijd, maar ook wel vanuit hun taken voor de POR.

3. Activiteiten van De Pelgrim in 2017

In het pioniersplan werd nog uitgegaan van een start van De Pelgrim op 1 januari 2017. Toen was echter de sollicitatieprocedure voor de te benoemen pionier nog in volle gang. De startdag werd uiteindelijk zondag 5 maart 2017. Op deze dag vonden de eerste activiteiten van De Pelgrim plaats. Dit betrof de officiële start van De Pelgrim en de inzegening van het pioniersteam met pionier Maarten Goossens. Voorafgaand aan de viering was er een vijftal workshops georganiseerd. De workshops werden door ongeveer zeventig mensen bezocht. Op de viering zelf mochten we ruim 250 mensen verwelkomen.

Een overzicht van de overige activiteiten in 2017:

- Bibliodrama, drie bijeenkomsten in de maand maart, 8 deelnemers
- Op 19 april was er een lezing over het leven van Frère Roger van Taizé. Er waren 25 deelnemers
- Op 20 april verzorgde Kick Bras een lezing over de spiritualiteit van Bob Dylan, er waren 20 deelnemers
- Op 22 april 2017 was er een busexcursie naar de brouwerij van het trappistenklooster Koningshoeven te Berkel Enschoot. Hier deden 25 mensen aan mee
- Op 8 mei 2017 was er een cursus Bibliodans. Voor deze avond meldden zich 3 mensen aan
- Op 21 mei hadden we een doopdienst. Hier waren ongeveer 40 mensen bij aanwezig
- Van 16 – 18 juni was er een kloosterweekend in het klooster te Berkel-Enschoot. Er waren 15 deelnemers
- Van 9 t/m 16 juli was er een reis naar Taizé. Er gingen 11 mensen mee
- In september 2017 zijn we begonnen met dagelijkse ochtendvieringen in de kerk. Elke doordeweekse dag tussen 07:30 en 08:00 uur. Gemiddeld zijn er 5 mensen per keer aanwezig
- Op 8 september en 1 december waren er veganistische kookworkshops. Er deden 9 mensen in september en 8 mensen in december mee
- Op 17 september was er een bijeenkomst georganiseerd i.v.m. de Vredesweek. Deze bijeenkomst had als thema 'verhalen vertellen'. Er waren ongeveer 20 deelnemers.
- Op 4 oktober was er een bijeenkomst georganiseerd in het kader van 'Zegen de dieren-dag'. Aan de maaltijd voorafgaand deden 7 mensen mee. Bij de viering zelf waren 15 mensen aanwezig
- Op 24 oktober gaf ds. Ari van Buuren een Lezing over orgaandonatie, er waren 20 deelnemers
- Op 29 oktober was er een herdenking bij de Watertoren in Zoetermeer van overledenen. Er waren ruim 200 mensen aanwezig.
- Op 4 november organiseerde Vegan Church een Inspiratiedag Medeschepselijkheid, er waren 27 deelnemers
- Op 12 november deelden de jongeren van World Servants Zoetermeer de verhalen van hun reis (in augustus 2017) naar Nicaragua. Er kwamen ongeveer 30 mensen naar toe
- Cursus innerlijke pelgrimage, 10 avonden, circa 10 deelnemers per avond
- Stiltewandelingen, 10 bijeenkomsten, gemiddeld 13 deelnemers per keer
- Pelgrimage naar de St. Adelbertus Abdij te Egmond (4 dagen) , 15 deelnemers
- Er waren 11 bijeenkomsten Christelijke Meditatie. Er waren bij elke bijeenkomst tussen de 8 en 12 deelnemers.
- Er waren vijf bijeenkomsten voor Meditatie en Gebed, per avond waren er gemiddeld 8 deelnemers.
- Taizévieringen worden elke 4e zondag van de maand (aanvang 19u30) gehouden. Vooralsnog zijn deze vieringen steeds in De Wijngaard gehouden. Gemiddeld kwamen er in 2017 zo'n 20 bezoekers per viering, voor het merendeel jongeren. Net als in voorgaande jaren is ook in juli 2017 een groep van 9 jongeren samen met 3

begeleiders een week in Taizé geweest, voorafgegaan door een feestelijke 'uitzwaaidienst' in De Regenboog.

- Stichting Present Zoetermeer voerde in 2017 40 projecten uit met inzet van in totaal 246 vrijwilligers. Er waren 21 praktische projecten bij mensen zonder netwerk, zonder financiële middelen, met een beperkte gezondheid. Voorts werden nog 19 projecten uitgevoerd binnen de vele woongroep- en zorginstellingen in Zoetermeer.

Samenwerking met de Pelgrimskerkgemeente

De ruimten waar De Pelgrim gebruik van maakt worden gedeeld met de wijkgemeente van de Pelgrimskerk. Het spreekt vanzelf dat er daarom intensief contact is met deze gemeente, met name met de kerkenraad. De kerkenraad van de Pelgrimskerkgemeente en de gemeente zelf zijn blij met de komst van De Pelgrim, al is het alleen al omdat de Pelgrimskerk en de belendende ruimten intensiever en efficiënter gebruikt worden. De Pelgrimskerkgemeente is er inmiddels aan gewend dat er een medebewoner in hun 'huis' is, maar het is gebleken dat het van groot belang is dat er een goede coördinatie plaatsvindt bij de planning van bijeenkomsten, opdat we elkaar niet in de weg lopen. Deze samenwerking zal in 2018 geïntensiveerd kunnen worden met als doel dat we er beiden van profiteren.

Samenwerking in POR-verband

De combinatie van wijkgemeenten Pelgrimskerk, De Oase (Meerzicht) en De Regenboog (Rokkeveen) (POR) is in eerste instantie verantwoordelijk voor een goede gang van zaken in De Pelgrim. De POR staat ook garant voor eventuele financiële tekorten gedurende de pioniersfase. Daarom wordt regelmatig gerapporteerd aan het POR-overleg over het verloop van de activiteiten in De Pelgrim.

Publiciteit, Kerk in Zoetermeer

In het maandelijkse kerkblad 'Kerk in Zoetermeer' heeft De Pelgrim een aparte rubriek, net als de andere pioniersplek in Zoetermeer (Halte 2717) en het eveneens missionaire Perron Centrum. Hierin wordt aandacht gegeven aan de activiteiten die in de desbetreffende maand plaatsvinden, voorts is er ruimte voor een terugblik op activiteiten in de afgelopen periode. 'Kerk in Zoetermeer' is het orgaan van de PGZ. Er is een speciale redacteur voor het nieuws uit De Pelgrim: Joke Westerhof. 'Kerk in Zoetermeer' wordt niet alleen onder kerkleden verspreid maar is ook te vinden in wachtkamers, publieke ruimten, bij andere kerken enzovoorts. Daardoor bereikt het ook een doelgroep van mensen die geen lid van een kerk zijn.

Daarnaast wordt ook regelmatig gepubliceerd op de website www.depelgrimzoetermeer.nl, in de nieuwsbrieven en in de regionale huis-aan-huisbladen voor Zoetermeer en omstreken.

4. Financiële verantwoording

JAARREKENING 2017

RESULTATENREKENING	2017		
	Realisatie 2017	Begroting 2017	Begroting 2018
INKOMSTEN	€ 27.323,00	€ 28.181,00	€ 28.669,00
Bijdragen	€ 21.381,00	€ 21.381,00	€ 21.810,00
Bijdrage pionierbegeleiding	€ 1.800,00	€ 1.800,00	€ 1.800,00
Deelnemersbijdragen	€ 1.972,00	€ 2.000,00	€ 2.500,00
Overige bijdragen	€ 2.170,00	€ 3.000,00	€ 2.559,00
UITGAVEN	€ 17.298,00	€ 28.181,00	€ 28.669,00
Personele inzet	€ 13.069,00	€ 21.381,00	€ 21.809,00
Pionierbegeleiding	€ 1.787,00	€ 1.800,00	€ 1.800,00
Huisvesting	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00
Inrichting, aanschaf spullen	€ 430,00	€ 2.000,00	€ 2.040,00
Communicatiekosten	€ 906,00	€ 1.000,00	€ 1.000,00
Training en teambuilding	€ 172,00	€ 1.000,00	€ 1.000,00
Overige kosten	€ 934,00	€ 1.000,00	€ 1.020,00
SALDO Inkomsten / Uitgaven	€ 10.025,00	€ 0,00	€ 0,00

TOELICHTING 2017

Algemeen

De Pelgrim is gestart op 1 maart 2017. De uitgaven en inkomsten zijn derhalve gedaan over 10 maanden. De verkregen subsidies zijn echter jaarbedragen. Dit verklaart voor een groot deel het positieve saldo van € 10025 (Realisatie Inkomsten – Realisatie uitgaven). Voorts heeft de pionier gezien zijn jonge leeftijd minder gekost dan destijds (voorafgaand aan de aanstelling) begroot. Daarnaast maakte de pionier in 2017 geen extra kosten voor reizen en cursussen.

Het betalingsverkeer wordt enerzijds verzorgd door het kerkelijk bureau van de Protestantse Gemeente Zoetermeer (salarissen, begeleiding en subsidies) en anderzijds door de penningmeester van De Pelgrim (kosten activiteiten, beheer en opbrengsten activiteiten, giften e.d.).

Het positieve saldo per 31 december 2017, zijnde een bedrag van € 10025, wordt toegevoegd aan de *Algemene reserve*. De in 2017 opgebouwde *Algemene reserve* waarborgt samen met de te ontvangen subsidiebijdragen het voortbestaan van De Pelgrim in de komende jaren.

Resultatenrekening

De ontvangen *Bijdragen* zijn bestemd voor het organiseren van activiteiten, attenties, toerusting van vrijwilligers en personele inzet (pionier, pionierbegeleider en vrijwilligers). De specificatie van de *Bijdragen* is als volgt:

- PKN € 7127,-
- Maatschappij van Welstand € 7127,-
- Protestantse Gemeente Zoetermeer € 7127,-

Op de toezegging van de POR-combinatiegemeente om zich garant te verklaren voor een tekort in het Saldo Inkomsten / Uitgaven over de jaren 2017 t/m 2020 hoeft geen beroep te worden gedaan (in de begroting is deze garantie niet onder Inkomsten opgenomen).

Bij sommige activiteiten wordt aan de deelnemers een geringe bijdrage gevraagd (*Deelnemersbijdragen*).

Overige bijdragen zijn giften, alsmede het batig saldo van de commissie Pelgrimdiensten.

Personele inzet

Ingaande 1 maart 2017 is een kerkelijk werker (Maarten Goossensen) als Pionier aangesteld voor 0,33 fte.

Met betrekking tot de Huisvesting in het pand aan de Frans Halsstraat 3 en de Pelgrimskerk (inclusief belendende ruimten) is afgesproken met het College van Kerkrentmeesters en de wijkkerkenraad van de Pelgrimskerkgemeente dat deze zonder kosten kan worden gebruikt. Voor de *Inrichting* van het kantoor van De Pelgrim (het voormalige jeugdhonk 't Gonk) is enig meubilair aangeschaft. Voorts wat keukenmateriaal ten behoeve van de maaltijden en enkele andere zaken.

Onder *Training en teambuilding* zijn uitgaven geboekt voor pionierstrainingen, informatiebijeenkomsten en teambuildingsactiviteiten van de vrijwilligers, alsmede kosten t.a.v. pastoraal omzien.

De uitgaven voor *Communicatiekosten* betreffen uitgaven voor drukwerk en webhosting. Het drukwerk voor Activiteiten - flyers en posters - wordt rechtstreeks onder de uitgaven van de activiteiten geboekt.

Om de herkenbaarheid van De Pelgrim te vergroten zijn richtingaanwijzersborden aangeschaft.

De Pelgrim bruijste in 2017 van activiteiten, waarvoor in de begroting onder *Overige kosten* een bedrag is ingeruimd. De *Overige kosten* zijn uitgekomen op € 934,-.

Niet alle activiteiten hebben geld gekost. In bovenvermelde opgave staan slechts die activiteiten vermeld, waarvoor uitgaven zijn gedaan.

5. Ontwikkelingen in 2018 en verder

Het aanbod van activiteiten in De Pelgrim zal in 2018 verder worden uitgebreid. Uiteraard zullen de activiteiten die reeds in het pioniersplan worden genoemd en in 2017 hebben plaatsgevonden voortgezet worden en/of geïntensiveerd. Er worden ook nieuwe activiteiten ontwikkeld die meer diaconaal van karakter zijn.

Zo is er het project 'De Tafel van hoop'. De Tafel van hoop richt zich op zinzoekers in het algemeen. Dit project wordt begeleid door medewerkers van een andere pioniersplek (STEK, Stad en kerk, Den Haag).

In 2017 is samenwerking gezocht en gevonden met Zoetermeerse uitvaartondernemingen. Er bestaat in Zoetermeer een behoefte aan ruimten van waaruit uitvaarten met een meer intiem karakter, vaak met een spiritueel accent, georganiseerd kunnen worden. De Pelgrim voorziet in zo'n ruimte en beschikt ook over de nodige menskracht om dit soort uitvaarten te kunnen begeleiden. In 2018 zal hier een begin mee worden gemaakt. Er is geld nodig om de Pelgrimskerk en de belendende ruimte 't Centrum' beter toe te rusten voor uitvaarten, vooral op technisch gebied, bijvoorbeeld om beter te kunnen inspelen op het gebruik van multimedia. Dit geld zal hopelijk kunnen worden gegenereerd door de reeds vermelde Stichting De Pelgrim.

Om het mogelijk te maken om cursussen en/of meditatieve bijeenkomsten in De Pelgrim over meer dan een dagdeel te kunnen laten verlopen wordt onderzocht of de keukenfaciliteiten van De Pelgrim uitgebreid kunnen worden en geschikt gemaakt kunnen worden voor grotere groepen. Het daarvoor benodigde geld zal hopelijk eveneens door fondsenwerving door Stichting De Pelgrim kunnen worden gevonden.

Vanuit De Pelgrim zullen in 2018 ook maandelijks vieringen worden georganiseerd. In maart 2018 zal de eerste zogenaamde Pelgrimsviering plaatsvinden. Deze vieringen zijn vooral gericht op jongeren, dertigers en veertigers, jonge gezinnen.

Waar in 2018 zeker aan verder gewerkt zal worden is de verbinding tussen de verschillende groepen. Het streven is gericht op het tot stand brengen van een geloofsgemeenschap. Dat kunnen groepen zijn met een pluriforme belangstelling, maar ook groepen die met elkaar in verbinding staan. Alle activiteiten, zowel reeds bestaande als nieuw te ontwikkelen staan in het teken van een pluriforme gemeenschapsvorming.

6. Reflectie op de missie

Heeft het jaar 2017 het doel van De Pelgrim dichterbij gebracht?

Jazeker, maar er is nog volop ontwikkeling.

We zien dat een gedeelde geloofsbeleving van het gehele team vrijwilligers het belangrijkste instrument is van waaruit de inspiratie door de deelnemers ontvangen kan worden. Na een jaar kunnen we zeker stellen dat 'De Geest waait' en dat geeft veel elan en geloof in de toekomst van het verbond van God en mensen in Zoetermeer. Het gehele team zal zich steeds weer op deze geloofsbeleving bezinnen en het ook steeds als uitgangspunt nemen voor de te ontwikkelen activiteiten.

Daarin staat centraal dat 'de ervaring' van Gods daden in deze wereld voelbaar en ervaarbaar is voor ieder individu. De beoefening van deze spiritualiteit vindt plaats in de morgengebeden, die reeds gestart zijn op 1 juni 2016, maar ook in de pelgrimages (niet alleen de fysieke, ook de innerlijke) en in de meditatiebijeenkomsten.

Hebben wij hiermee ook veel mensen buiten de kerk bereikt? Bij De Pelgrim zijn veel mensen betrokken die aan de rand van de kerk stonden omdat zij daar niet vonden wat zij zochten. Bij de bijeenkomst in oktober ter herdenking van overledenen waren ook veel mensen die buiten de kerk staan aanwezig. In de komende tijd zullen we ons zeker op de vraag bezinnen hoe we deze mensen meer bij De Pelgrim kunnen betrekken en hen blijvend voor De Pelgrim kunnen interesseren.

Zoetermeer, februari 2018

Jan Blankespoor